

**ПРИРУЧНИК
О ПОЛАГАЊУ МАТУРСКОГ ИСПИТА
У ОБРАЗОВНОМ ПРОФИЛУ
ТЕХНИЧАР ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА ЗА
СПАСАВАЊЕ - оглед**

Садржај:

УВОД	2
НОВИ КОНЦЕПТ МАТУРСКОГ ИСПИТА	3
ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА	4
1. ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА.....	4
2. СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА.....	4
3. ОРГАНИЗАЦИЈА МАТУРСКОГ ИСПИТА.....	4
4. УСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА	4
5. ЕВИДЕНЦИЈА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ	5
6. ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ.....	5
7. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ	5
7.1 СТРУКТУРА ИСПИТА	5
7.2 ОЦЕЊИВАЊЕ	5
7.3 ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА	5
8. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА	5
8.1 СТРУКТУРА ИСПИТА	5
8.2 ОЦЕЊИВАЊЕ	6
8.3 ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА	6
9. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД.....	7
9.1 СТРУКТУРА ИСПИТА	7
9.2 ОЦЕЊИВАЊЕ	8
9.3 ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА	9
АНЕКС 1 ЛИСТА ТЕМА ЗА ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ	10
ТЕМЕ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ	11
СЛОБОДНЕ ТЕМЕ.....	13
АНЕКС 2 ЗБИРКА ТЕОРИЈСКИХ ЗАДАТАКА	16
АНЕКС 3 ОБРАСЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ	55
АНЕКС 4 ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА	69

УВОД

Модернизација друштва и усмереност ка економском и технолошком развоју подразумевају иновирање како општих, тако и специфичних циљева стручног образовања. У том смислу стручно образовање у Србији се, пре свега, мора усмеравати ка стицању стручних знања и развоју кључних компетенција неопходних за успешан рад, даље учење и постизање веће флексибилности у савладавању променљивих захтева света рада и друштва у целини и већу мобилност радне снаге.

Да би се обезбедило побољшање квалитета, укључиле интересне групе и социјални партнери, обезбедио ефикасан трансфер знања и стицање вештина код свих учесника у образовном процесу уз пуно уважавање етничких, културолошких и лингвистичких различитости, Министарство просвете Републике Србије започело је припреме за реорганизацију и реформу система стручног образовања, доношењем Стратегије развоја стручног образовања у Србији¹ коју је усвојила Влада Републике Србије децембра 2006. године, као и акционог плана за њено спровођење², усвојеног марта 2009. године.

У подручју рада саобраћај од школске 2007/08. године, уведен је нови огледни наставни програм: **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**. Овај програм развијан је на основу стандарда занимања за које се ученици школују у овом образовном профилу. Провера стечености прописаних стручних компетенција подразумевала је и увођење новог концепта матурског испита.

Прва генерација ученика образовног профила **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**³ завршава своје школовање полагањем матурског испита школске 2010/11. године.

Програм матурског испита у свим огледним образовним профилима припремљен је уз консултације и према захтевима социјалних партнера – Уније послодаваца, Привредне коморе Србије, одговарајућих пословних удружења и уз активно учешће средњих стручних школа у којима се оглед спроводи. Овај програм настао је на основу свеобухватног истраживања различитих међународних концепата матурског испита, уз уважавање постојећих искустава у овој области у Републици Србији.

Овај приручник намењен је ученицима и наставницима средњих стручних школа у којима се спроводи огледни наставни програм **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**, социјалним партнерима и свим другим институцијама и појединцима заинтересованим за ову област.

Овај документ ће у наредном периоду бити унапређиван и прошириван у складу са захтевима и потребама четворогодишњих образовних профила, школа и социјалних партнера.

¹ "Службени гласник РС" бр.1/07

² "Службени гласник РС" бр.21/09

³ "Службени гласник РС" Просветни гласник, бр. 17/07; 6/10

НОВИ КОНЦЕПТ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања. Полагањем матурског испита у средњем стручном образовању, за разлику од општег средњег образовања, појединац стиче **квалификацију** неопходну за учешће на тржишту рада. Истовремено, положен матурски испит омогућава наставак даљег школовања у складу са законом.

Матурским испитом по новом концепту се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном четворогодишњем образовању, стекао програмом прописана знања, вештине и главне стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила. Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваког испита стиче и тзв. додатак дипломи - *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма огледа за образовни профил*, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене (проверене) компетенције.

Нови концепт матурског испита који се примењује у свим огледним одељењима истог образовног профила заснован је на **принципима**:

- уједначавање квалитета матурског испита на републичком нивоу,
- увођење делимично екстерног оцењивања,
- унапређивање квалитета оцењивања.

Уједначавање квалитета матурског испита на републичком нивоу подразумева спровођење испита по једнаким захтевима и под једнаким условима у свим школама. Нови концепт матурског испита подразумева **тимски рад наставника** свих школа у којима се испит реализује, како у делу процеса креирања инструмената у коме сви наставници равноправно учествују, тако и у делу припремне наставе као наставници – ментори. На тај начин се доприноси уједначавању квалитета образовања на републичком нивоу за сваки образовни профил.

Увођење делимично екстерног оцењивања односи се на учешће представника послодавца - стручњака у одређеној области у оцењивању као екстерних чланова комисије и доприноси унапређивању методологије оцењивања у стручном образовању.

Унапређивање квалитета оцењивања постиже се, између осталог, интегративним и интердисциплинарним приступом у креирању тестова за проверу стручно-теоријских знања, као и употребом стандардизованих инструмената за процену стечених радних компетенција. Инструменти за оцењивање практичних радних задатака засновани су на операционализацији радних задатака проистеклих из реалних захтева посла и садрже јасно дефинисане мере процене, те представљају основ за стандардизацију испита у стручном образовању.

Резултати матурског испита могу се користити у процесу **самовредновања** квалитета рада школе, али и **вредновања** образовног процеса у датом образовном профилу, на националном нивоу. Они су истовремено и смерница за унапређивање образовног процеса на оба нивоа.

За прву генерацију овог образовног профила на републичком нивоу организује се демонстрација матурског испита по новом концепту уз координацију представника Центра и републичког координатора за огледни образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**.

За сваки образовни профил припрема се **Приручник за полагање матурског испита** (у даљем тексту: Приручник).

Приручник садржи:

- Програм матурског испита
- Листу тема за испит из матерњег језика и књижевности - Анекс 1
- Збирку теоријских задатака - Анекс 2
- Обрасце за оцењивање радних задатака на матурском практичном раду - Анекс 3
- Збирни образац за оцењивање радних задатака у оквиру матурског практичног рада – Анекс 4

Приручнике припрема, у сарадњи са тимовима наставника, Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар).

ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА

1. ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању по програму огледа за образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**, стекао програмом прописана знања, вештине и стручне компетенције за занимање за које се школовао у оквиру образовног профила. Матурски испит за овај образовни профил је усклађен је са Правилницима Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије који се односе на школовање и обуку ваздухопловног особља и Правилником о обезбеђивању континуиране пловидбености ваздухоплова и ваздухопловних производа, делова и уређаја и о одобравању организација и особља који се баве овим пословима (Службени гласник Републике Србије бр. 14/2010).

2. СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит за ученике који су се школовали по огледном програму за образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**, састоји се од три независна испита:

- испит из српског језика и књижевности, односно језика и књижевности на којем се ученик школовао (у даљем тексту: матерњи језик);
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Школа благовремено планира и припрема људске и техничке ресурсе за реализацију испита и израђује распоред полагања свих испита у оквиру матурског испита. За сваког ученика директор школе именује **ментора**. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање теста за проверу стручно–теоријских знања и матурског практичног рада. У оквиру три недеље планиране програмом огледа за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације и обезбеђује услове (време, простор, опрема) за припрему ученика за све задатке предвиђене за матурски испит.

У периоду припреме школа организује обуку чланова комисија за оцењивање на матурском испиту по угледу на модел примењен на демонстрацији матурског испита и уз подршку стручних сарадника.

Матурски испит спроводи се у школи или просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао.

Организација матурског испита спроводи се у складу са *Правилником о програму матурског испита заогледни образовни профил техничар ваздушног саобраћаја за спасавање*.

4. УСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Ученик полаже матурски испит у складу са Законом. Услови за полагање матурског испита дати су у табели бр.1.

Табела бр. 1. Услови за полагање матурског испита

Услови полагања матурског испита	
за ученика:	
општи услов:	успешно завршен четврти разред образовног профила техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
посебни услови:	<ul style="list-style-type: none">• услови дефинисани правилником школе о полагању испита• прибор за писање (обавезна хемијска оловка)
за школу:	
за припрему и спровођење матурског испита неопходно је да школа у договору са социјалним партнерима обезбеди потребне услове:	
<ul style="list-style-type: none">• време• простор• одговарајући број примерака тестова и образаца за оцењивање матурског практичног рада• потребне материјале за реализацију радних задатака• чланове комисија обучене за оцењивање на матурском испиту по новом концепту• услови дефинисани правилником школе о полагању испита	

Ученици који не задовољавају прописане услове не могу приступити полагању матурског испита.

5. ЕВИДЕНЦИЈА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ

Током матурског испита за сваког ученика појединачно, води се **записник** о полагању матурског испита. У оквиру записника прилажу се:

- писмени састав из матерњег језика и књижевности;
- оцењен тест са испита за проверу стручно - теоријских знања;
- писана припрема ученика за радне задатке у оквиру матурског практичног рада (уколико је дефинисано радним задатком);
- писани радови ученика са практичног матурског рада;
- стандардизовани обрасци за оцењивање сваког појединачног радног задатка свих чланова комисије;
- збирни образац за оцењивање радног задатка на матурском испиту.

6. ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученик који је положио матурски испит, стиче право на издавање *Дипломе о стеченом средњем образовању за образовни профил техничар ваздушног саобраћаја за спасавање*.

Уз диплому ученик добија и *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма огледа за образовни профил*.

7. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Циљ испита је провера језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе.

7.1 СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит из матерњег језика полаже се писмено.

На испиту ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује Испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика, са јединствене листе тема објављене у овом Приручнику (Анекс 1). Од четири теме које се нуде ученицима, две теме су из књижевности а две теме су слободне.

Јединствену листу тема формирала је радна група Завода за унапређивање образовања и васпитања, а чинили су је наставници матерњег језика из свих школа у којима се реализују огледи за све четворогодишње образовне профиле. Ова листа се може допуњавати сваке школске године на предлог школа.

7.2 ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија на основу појединачних оцена сваког члана испитне комисије.

Испитну комисију за матерњи језик чине три наставника матерњег језика. Сваки писмени састав прегледају сва три члана комисије и изводе јединствену оцену.

7.3 ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- У току испита у свакој школској клупи седи само један ученик.
- За време израде писменог састава у учионици дежурна један наставник, који није члан стручног већа наставника матерњег језика.
- Писмени испит из матерњег језика траје три сата.
- Дежурни наставник исписује називе одабраних тема на школској табли и од тог тренутка се рачуна време трајања испита.

8. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера остварености очекиваних исхода знања за образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**, односно стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања.

8.1 СТРУКТУРА ИСПИТА

У наставном плану и програму огледа за образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**, теоријска стручна знања неопходна за обављање послова и задатака техничара ваздушног саобраћаја за спасавање, стичу се у оквиру предмета и стручних модула:

- Прва помоћ
- Опасне материје
- Превентивна противпожарна заштита
- Топографија терена, трагање и спасавање
- Ваздухопловни и ватрогасни прописи

Провера остварености очекиваних исхода знања, односно стручно–теоријских знања врши се завршним тестирањем. Тест садржи највише 50 задатака.

Центар је у сарадњи са члановима радне групе за развој програма матурског испита формирао базу задатака за завршно тестирање. На основу базе припремљена је Збирка теоријских задатака (Анекс 2), која обухвата 50% задатака из базе. Комбинација задатака за матурски тест, узимајући у обзир критеријум сазнајне сложености, формира се од задатака која се налазе у Збирци задатака за завршно тестирање као и од необјављених задатака.

Збирка задатака организована је у 5 области, које одговарају наведеним предметима и модулима, и садржи задатке којима се проверавају исходи знања тих предмета.

Заступљеност предмета у тесту дефинисала је радна група. Структура теста према областима дата је у табели бр. 2.

Табела бр. 2. Структура теста

предмет	процентуално учешће у тесту
Прва помоћ	30
Опасне материје	20
Превентивна противпожарна заштита	20
Топографија терена, трагање и спасавање	20
Ваздухопловни и ватрогасни прописи	10
Укупно	100

8.2 ОЦЕЊИВАЊЕ

Тестове прегледа трочлана комисија, коју чине наставници стручних предмета и модула, а према кључу достављеном из Центра. Сваки тест прегледају сва три члана комисије, о чему сведоче својим потписима на тесту.

Укупан број бодова на тесту који ученик може да постигне је **100** и једнак је збиру бодова које је ученик постигао тачним одговорима на постављене задатке. На тесту нема негативних бодова. Успех на тесту изражава се нумерички, при чему се број бодова преводи у успех, на основу скале за превођење бодова у успех, дате у табели бр. 3.

Табела бр.3. Скала за превођење бодова у успех при оцењивању теста

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
50,5 – 63	довољан (2)
63,5 – 75	добар (3)
75,5 – 87	врло добар (4)
87,5 - 100	одличан (5)

Утврђену нумеричку оцену комисија уноси на предвиђено место на обрасцу теста и у Записник о полагању матурског испита.

8.3 ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Школа утврђује термин тестирања и најкасније месец дана пре реализације теста га доставља Центру.
- По избору чланова комисије за преглед тестова, школа треба да изврши кратку обуку чланова комисије уз подршку стручних сарадника школе.
- Центар на основу утврђене структуре, формира тест и доставља га у електронској форми школи у којој се матурски испит реализује, 24 сата пре датума утврђеног за полагање теста, а кључ на дан реализације теста.
- Лице задужено за техничку припрему теста у школи обавља све припреме и умножава тест. Број копија већи је за три од броја ученика, како би сваки члан комисије добио по један примерак теста. Припремљени тестови се пакују у два коверта (један са тестовима за ученике, а други са 3 примерка за комисију која ће прегледати тест) који се затварају, печате и чувају у каси школе до почетка испита. За сигурност тестова, одговоран је директор школе.
- На дан испита, пола сата пре почетка, наставници дежурни током тестирања записнички преузимају коверат са тестовима за ученике и отпечаћују га у учионици, пред ученицима.
- Израда теста траје два сата. Током израде теста, сваки ученик седи сам у клупи. У учионици, где се врши тестирање, дежурају по два наставника, који према Правилнику о врсти образовања наставника у стручним школама не могу предавати предмете/модуле обухваћене тестом.
- За решавање теста ученик треба да користи хемијску оловку (коначни одговори и резултати морају бити исписани хемијском оловком).
- По завршетку теста, на огласној табли школе, објављује се кључ теста. Најкасније у року од 24 сата по завршетку реализације теста објављују се резултати тестирања на огласној табли школе.

9. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Матурским практичним радом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању, по програму огледа, стекао прописана знања, вештине и главне стручне компетенције за које се школовао у оквиру образовног профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**.

У оквиру овог дела матурског испита проверава се стеченост програмом прописаних стручних компетенција:

- *Предузимање мере заштите у ванредним ситуацијама*
- *Примењивање одговарајуће процедуре спашавања*

9.1 СТРУКТУРА ИСПИТА

На матурском практичном раду ученик извршава **два** радна задатка. Број радних задатака одговара броју програмом прописаних главних стручних компетенција, а свака компетенција проверава се једним радним задатком.

Радни задатак је стандардизован и садржи следеће елементе:

- Писана припрема за израду радног задатка
- Уредност на раду
- Израда радног задатка
 - технолошки процес израде (редослед операција)
 - параметри квалитета
 - време израде радног задатка

За проверу прописаних компетенција утврђује се **листа радних задатака**.

Радне задатке за проверу компетенција припремају чланови радне групе за развој програма матурског испита у сарадњи са Центром и републичким координатором за огледни образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**. Листа радних задатака дата је у табели бр. 4.

Табела бр. 4. Радни задаци у оквиру матурског практичног рада

стручна компетенција	шифра радног задатка	радни задаци
А ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА	ТВСС-А1	Евакуација путника у случају пожара на мотору ваздухоплова
	ТВСС-А2	Евакуација путника у случају задимљености путничке кабине
	ТВСС-А3	Пожар на моторима ваздухоплова
	ТВСС-А4	Ванредна ситуација: неисправан стајни трап
	ТВСС-А5	Ванредна ситуација: пожар у багажнику
	ТВСС-А6	Ванредна ситуација: просуто гориво
Б ПРИМЕЊИВАЊЕ ОДГОВАРАЈУЋЕ ПРОЦЕДУРЕ СПАШАВАЊА	ТВСС-Б1	Указивање прве помоћи у случају повреде ока
	ТВСС-Б2	Указивање прве помоћи у случају угрожених виталних функција
	ТВСС-Б3	Указивање прве помоћи у случају повреде стопала
	ТВСС-Б4	Указивање прве помоћи код опекотина
	ТВСС-Б5	Указивање прве помоћи приликом повреде лакта
	ТВСС-Б6	Указивање прве помоћи приликом повреде шаке

Од стандардизованих радних задатака Центар сачињава одговарајући број **комбинација** радних задатака за овај испит. Комбинације се формирају на основу прописаних компетенција и критеријума сложености – захтевности радног задатка. Листа комбинација дата је у табели бр. 5.

Табела 5. Комбинације радних задатака за матурски практични рад

комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци
1	TBCC-A1 TBCC-B1	2	TBCC-A1 TBCC-B2	3	TBCC-A1 TBCC-B3
4	TBCC-A1 TBCC-B4	5	TBCC-A1 TBCC-B5	6	TBCC-A1 TBCC-B6
7	TBCC-A2 TBCC-B1	8	TBCC-A2 TBCC-B2	9	TBCC-A2 TBCC-B3
10	TBCC-A2 TBCC-B4	11	TBCC-A2 TBCC-B5	12	TBCC-A2 TBCC-B6
13	TBCC-A3 TBCC-B1	14	TBCC-A3 TBCC-B2	15	TBCC-A3 TBCC-B3
16	TBCC-A3 TBCC-B4	17	TBCC-A3 TBCC-B5	18	TBCC-A3 TBCC-B6
19	TBCC-A4 TBCC-B1	20	TBCC-A4 TBCC-B2	21	TBCC-A4 TBCC-B3
22	TBCC-A4 TBCC-B4	23	TBCC-A4 TBCC-B5	24	TBCC-A4 TBCC-B6
25	TBCC-A5 TBCC-B1	26	TBCC-A5 TBCC-B2	27	TBCC-A5 TBCC-B3
28	TBCC-A5 TBCC-B4	29	TBCC-A5 TBCC-B5	30	TBCC-A5 TBCC-B6
31	TBCC-A6 TBCC-B1	32	TBCC-A6 TBCC-B2	33	TBCC-A6 TBCC-B3
34	TBCC-A6 TBCC-B4	35	TBCC-A6 TBCC-B5	36	TBCC-A6 TBCC-B6

Листу радних задатака, образаца за оцењивање радних задатака и листу комбинација Центар доставља школама у оквиру овог Приручника.

9.2 ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену о стеченим стручним компетенцијама на матурском практичном раду даје **испитна комисија**.

Њу чине најмање три члана, које именује директор школе, према прописаној структури:

- два наставника стручних предмета за образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**, од којих је један председник комисије
- представник послодавца – стручњак у области ваздушног саобраћаја за спасавање, који ради на пословима прихвата и отпреме ваздухоплова, путника и ствари – кога предлаже Унија послодавца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром⁴.

Сваки члан испитне комисије пре испита добија обрасце за оцењивање радних задатака у оквиру одабране комбинације, а председник комисије и збирни образац за оцењивање⁵.

Сваки члан комисије индивидуално оцењује рад ученика, користећи одговарајући образац за оцењивање радног задатка.

Пре почетка практичног дела испита чланови испитне комисије прегледају и оцењују писану припрему за израду сваког радног задатка, која чини саставни део матурског практичног рада.

Време израде радног задатка је дефинисано у сваком задатку појединачно и контролишу га сви чланови комисије.

Успех зависи од укупног броја бодова које је ученик стекао извршавањем свих прописаних радних задатака. Сваки радни задатак може се оценити са највише **100 бодова**. Појединачан број бодова сваког члана комисије се уноси у збирни образац за оцењивање радног задатка на матурском практичном раду и на основу тога комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак. Укупан број бодова који ученик оствари на матурском практичном раду једнак је збиру постигнутих бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена и приказана је у табели бр. 6.

⁴ Базу података о екстерним члановима испитних комисија води Центар

⁵ У оквиру Анекса 3 овог Приручника налазе се образци за оцењивање радних задатака, а у Анексу 4 збирни образац за оцењивање радних задатака у оквиру матурског практичног рада.

Табела бр.6. Скала за превођење бодова у успех при оцењивању матурског практичног рада

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
2 радна задатка	
до 100	недовољан (1)
101 – 126	довољан (2)
127 – 150	добар (3)
151 – 174	врло добар (4)
175 – 200	одличан (5)

Оцена из збирног обрасца за оцењивање преноси се у Записник о полагању матурског испита. Збирни образац за оцењивање, заједно са појединачним обрасцима за оцењивање прилаже се уз Записник о полагању матурског испита.

9.3 ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Матурски практичан рад реализује се у школским кабинетима или просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао у току свог школовања.
- Стручно веће наставника стручних предмета школе бира комбинације радних задатака на основу листе комбинација из овог Приручника, и формира школску листу која ће се користити у том испитном року. Листа се формира у складу са могућностима реализације. Број комбинација мора бити за 10% већи од броја ученика који полажу матурски испит у једној школи.
- По формирању Испитног одбора директор утврђује чланове комисија за оцењивање матурског практичног рада и њихове заменике. Имена екстерних чланова комисије достављају се Центру.
- По избору чланова комисије за оцењивање, школа треба да изврши обуку чланова комисије уз подршку стручних сарадника школе.
- Ученик извлачи комбинацију радних задатака најкасније два дана пре почетка испита. Ученик бира једну од понуђених комбинација, без права замене.
- Лице задужено за техничку подршку реализацији матурског практичног рада припрема за сваког члана испитне комисије по један образац за оцењивање за сваки радни задатак у оквиру свих извучених комбинација задатака, збирне обрасце, као и одговарајуће прилоге за ученике и за чланове испитне комисије (уколико су дефинисани задатком). У збирне обрасце за оцењивање се пре штампања уносе општи подаци о школи.
- Писану припрему у три примерка ученик доноси на испит и предаје члановима комисије непосредно пре реализације радног задатка.
- Уколико радни задатак садржи прилоге ученик извлачи прилог непосредно пре реализације радног задатка.
- Сваком ученику се обезбеђују једнаки услови за почетак обављања радног задатка.
- Најкасније у року од 24 сата по завршетку реализације практичног матурског рада објављују се резултати тог дела испита на огласној табли школе.

АНЕКС 1 ЛИСТА ТЕМА ЗА ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

ТЕМЕ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

Српски језик

1. Хамлетове дилеме у нашем времену
2. Хамлетова борба са светом зла
3. Моралне и психолошке кризе главног јунака романа «Злочин и казна» Ф.М.Достојевског
4. Трагична судбина главне јунакиње Толстојевог романа «Ана Карењина»
5. Камијев Мерсо, странац међу странцима
6. «Странац» А.Камија као метафора људске отуђености
7. Слика париског живота у Балзаковом роману «Чича Горио»
8. Сукоб закона и моралних норми у Софокловој трагедији «Антигона»
9. Жена и љубав као песнички мотиви «Градинара» Р.Тагоре
10. Човек и смрт у сумерско-вавилонском делу «Еп о Гилгамешу»
11. Неподношљива усамљеност човека у делима савремене књижевности
12. Савремена књижевност у трагању за дубљим истинама о животу
13. Љубав као вечна инспирација у књижевним делима
14. Драма човекове личности у делима светске књижевности
15. Судбине умних, племенитих и осећајних људи у тоталитарним и нехуманим системима (И.Андрић, «Проклета авлија»; В.Шекспир, «Хамлет»; М.Селимовић, «Дервиш и смрт»...)
16. Раскољников и Мерсо – повлашћене убице
17. Човек и свет у Андрићевој «Проклетој авлији»
18. Мост, судбине људи и живот, то «несхватљиво чудо» у роману «На Дрини ћуприја»
19. Лик по избору из романа «На Дрини ћуприја» И.Андрића
20. Побуњени човек у Селимовићевом роману «Дервиш и смрт»
21. Пријатељство и издаја у роману «Дервиш и смрт» М.Селимовића
22. Жене у делима Борисава Станковића
23. Сан о лепом у роману «Сеобе» М.Црњанског
24. Сеобе као судбине појединаца и народа
25. Живојин Мишић – војсковођа и обичан смртник («Време смрти», Д.Ђосић)
26. Символика наслова романа «Корени» Д. Ђосића
27. Човечност, милосрђе, самилост и љубав у поезији Десанке Максимовић
28. Повратак у башту детињства као заклон од нарастајућег зла (Б.Ђопић, «Башта сљезове боје»)
29. «Енциклопедија мртвих» Д.Киша – споменик обичном човеку
30. Корени, деобе и сеобе у делима српских писаца
31. Слика Србије у књижевним делима наших реалиста
32. Етичке вредности наше десетерачке поезије
33. Жена у Дучићевим и Ракићевим песмама
34. Слика света и обичаја у Његошевом "Горском вијенцу"
35. Српска средњовековна књижевност – оригинално стваралаштво
36. Снови у делима српских реалиста
37. Јефимијин вез од мисли, неспокоја и страха
38. Мотиви чежње, љубави и сна у поезији Владислава Петковића Диса
39. Љубав, лепота и смрт у Костићевој песми *Santa Maria della Salute*

40. Смех и сузе “Балканског шпијуна”
41. Тема љубави у “Енциклопедији мртвих”
42. Женски ликови у роману “Корени”
43. Судбина људи од књиге у роману “Проклета авлија”
44. Паралелни светови у роману “Дервиш и смрт”
45. Особености композиције “Хазарског речника” Милорада Павића
46. Спасење и љубав у роману “Злочин и казна”
47. Хорацио и Полоније – два лица оданости
48. Два виђења убиства у роману “Странац” А. Камија
49. Симболика драме “Чекајући Годоа”
50. Вечити борац – лик Сантијага из романа “Старац и море”

Мађарски језик

1. Magyarországi reneszánsz – Janusz Pannoniusz költészete
Ренесанса у Мађарској – поезија Јануса Панониуса
2. Mikszáth Kálmán és a dzsentrí
Осиромашена властела у делима Калмана Миксата
3. Németh László nőalakjai a Gyász és az Iszony című regényeiben
Женски ликови у делима Ласлоа Немета (Романи *Корота* и *Ужас*)
4. A magyar nemzeti dráma megteremtője: Katona József
Стваралац мађарске националне драме: Јожеф Катоне
5. Jókai regényírói művészete
Стваралаштво у романима Јокаи Мора
6. A prózaíró Kosztolányi Dezső
Романописац Деже Костолањи
7. Radnóti Miklós háborús versei
Ратна поезија Миклоша Раднотија
8. Kazinczy Ferenc nyelvújító munkássága
Ференц Казинци – реформатор језика
9. Móricz Zsigmond parasztábrázolása
Сељачки ликови у романима Морица Жигмонда
10. Petőfi Sándor tájleíró költészete
Пејзажна лирика Шандора Петефија
11. Móricz Zsigmond – Pillangó – egy idillikus szerelmi történet
Жигмонд Мориц – Лептир – идилична љубавна прича
12. Marquez meseszerű világa
Бајке и легенде код Маркеса
13. Romantika és realizmus Stendhal Vörös és fekete című regényében
Романтика и реализам у Стендаловом роману „Црвено и црно”
14. Itáliai reneszánsz
Ренесанса у Италији
15. Santiago küzdelme Hemingway regényében
Сантиагова борба у Хемингвејевом роману
16. Francia egzisztencializmus – Cammus

Егзистенцијализам код Камија

17. A romkantikus Bovaryné boldogtalansága

Трагична судбина романтичне жене – мадам Бовари

18. Shakespeare – A hitvesi szerelem története – Rómeó és Júlia

Шекспир – Вечна љубавна прича – Ромеа и Јулије

СЛОБОДНЕ ТЕМЕ

1. Хуманост се састоји у томе да човек никада не буде жртвован некој сврси

Emberségesnek lenni annyi, mint élni és másokat élni hagyni

2. Неминовна су лутања моја на путу до снова

Álmaink eléréséhez elkerülhetetlenek az akadályok

3. Срећан је онај ко са уживањем ради и радује се своме делу

Boldog az az ember, aki örömmel dolgozik és örül munkája eredményének

4. «Чудно је како је мало потребно да будемо срећни и још чудније како често баш то мало недостаје»
(И. Андрић)

„Különös, hogy milyen kevés kell ahhoz, hogy boldogok legyünk, és még különösebb, hogy sokszor épp ez a kevés hiányzik” (I. Andrić)

5. «Са свима у миру живим, са собом се борим стално» (А. Мађадо)

Mindenkivel békében élek, csak önmagammal harcolok

6. «На човеку треба све да је лепо: и лице и тело и одело и душа» (А. П. Чехов)

„Az emberen minden szép kell, hogy legyen, az arca, ruhája és a lelke is” (A.P. Csehov)

7. «Свет је пун замки кад си без ослонца» (М. Селимовић)

„A világ tele van csapdával, különösen akkor, ha támasz nélkül vagy” (M. Selimović)

8. «Живот је несхватљиво чудо, јер се непрекидно троши и осипа, а при том траје и остаје, као на
Дрини ћуприја» (И. Андрић)

„Az élet egy felfoghatatlan csoda, állandóan használódik, miközben megmarad olyannak, amilyen volt, ugyanúgy, mint a híd a Drinán” (I. Andrić)

9. «У рату се не губе само животи, већ се сатиру и многе људске врлине» (М. Црњански)

„A háború nemcsak életeket olt ki, hanem nemes emberi tulajdonságokat is” (M. Crnjanski)

10. Сећање је једини рај из којег не можемо бити прогнани

Emlékeinket senki nem veheti el tőlünk

11. Моја генерација у моралним искушењима данашњице

Generációm a mindennapok erkölcsi szorítójában

12. Много је људи, али је човек редак

Sokan élnek a Földön, de kevés közöttük az igaz ember

13. Само је један кутак свемира који можете поправити, а то сте ви сами

A világmindenségnek csak egy kis pontját tudjuk megváltoztatni: önmagunkat

14. Све се може измерити, сем лепоте људске душе

Minden lemérhető, kivéve az emberi lélek szépsége

15. Лепе су године у којима откривамо свет око себе

Azok az évek szépek, amikor felfedezzük a körülöttünk élő világot

16. Моје последње средњошколско пролеће

Utolsó tavasz a középiskolában

17. Победе и порази мојих ђачких дана
Diákéveim sikerei és kudarcai
18. Речи спајају људе као мостови, али и стварају непремостиве поноре
A szavak ereje hatalmas: összekapcsolja, de szét is választhatja az embereket
19. Ништа не треба чекати, свему треба ићи у сусрет
Nem várni kell, hanem cselekedni
20. Радити и волети – једино то има смисла
Dolgozni és szeretni – ez az élet igazi értelme
21. Наде увек има: после ноћи свитање је неизбежно
A remény mindig él, hiszen az éjszaka után is nappal következik
22. Корачам у будућност, стрепим и надам се
A jövőbe lépve túrók és remélek
23. Колико је високо до неба, толико је дубоко до човека
Amilyen magasságok vannak az ég felé, olyan mélységek léteznek az emberi lélek felé
24. У животу је као на маскенбалу: када сви скину маске, престаје веселје
Az élet olyan mint az álarcosbál, ha mindenki leveszi az álarcot, a mulatságnak vége lesz
25. Природа оплемењује лепотом
A természet gyönyörködtet
26. Какве су ти мисли, такав ти је и живот
Amilyenek a gondolataid, olyan az életed
27. Живот, то нису дани који су прошли, већ они које смо запамтили
Nem azok a napok jelentik az életet amelyek elmúltak, hanem amelyek emlékeidben megmaradtak
28. Не одустај никад од својих снова, прати знакове
Soha ne add fel álmaidat, hallgass az ösztöneidre
29. Свет који видим и свет који желим
A világ ami körülvesz, és amilyent szeretnék
30. Видим себе у свету пословних људи
Én, mint dolgozó ember
31. Човек не може сам и без наде
Az ember nem élhet egyedül, remények nélkül
32. Посматрам људе, судим времену
Figyelem az embereket és véleményyt mondok a világról
33. Лепота мог позива је у његовој хуманости
Pályám szépsége emberségességében van
34. Не љути се, човече, него схватај!
Érteni kell az életet, nem mérgelődni
35. Учење траје колико и сам живот
Holtáig tanul az ember
36. Људи пролазе, дела остају
Az emberi élet mulandó, de alkotása örök
37. Књижевно дело као тумач животних истина
Irodalmi alkotás, mint az örökérvényű igazság tolmácsolója
38. Срећа долази у разним облицима само је треба препознати
A boldogság benned van, csak tudnod kell felismerni

39. Основна вредност уметности је то што оплемењује човека
A művészeti értékek nemesítik az embert
40. Љубав је покретач свега доброг и плементиог у човеку
Minden jó és nemes mozgatórugója a szerelem
41. Најјачи је онај ко победи себе
Ki legyőzi önmagát, ő a legerősebb
42. Не дирај туђе ране, осим кад их желиш излечити
Ne tépj fel sebeket, csak gyógyítsd őket
43. Још у младости треба да одсечеш штап на који ћеш се ослањати у старости
Időskorod mankóját már ifjúkorodban faragnod kell
44. Љубав није чудо, али чини чудеса
A szerelem nem maga a csoda, de csodákra képes
45. Велики људи постоје у свим народима и у свим временима
Minden nemzetnek és kornak vannak nagy emberei
46. Морал није само далеки идеал
Az erkölcs nemcsak egy távoli álom
47. Срећна будућност не долази сама, њу треба освајати
A boldog jövő nem hullik öledbe, meg kell érte küzdeni
48. Без других тешко можемо бити људи
Társak nélkül nem lehetünk emberségesek
49. Како схватам слободу личности
Én így értelmezem a személyiség szabadságát
50. Истинска срећа постиже се напором
Az igaz boldogságért küzdeni kell
51. Техничка револуција – прогрес или претња
Műszaki forradalom, mint haladás vagy fenyegetés
52. Ако те заболи прошлост, не тугуј, гледај у будућност
Mindig előre nézz, és ne szomorkodj, bármennyire fáj is a múlt
53. Човек се лако заустави када је у успону, али тешко када пада
Az emelkedőn megpihenhetsz, de a lejtőn nincs megállás

АНЕКС 2 ЗБИРКА ТЕОРИЈСКИХ ЗАДАТАКА

Драге ученице, драги ученици,

Пред вама је збирка задатака за завршно тестирање у оквиру матурског испита за огледни образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**. Збирка је намењена вежбању и припремању за полагање испита за проверу стручно теоријских знања, и то из предмета и стручних модула: Прва помоћ, Опасне материје, Превентивна противпожарна заштита, Топографија терена, трагање и спасавање и Ваздухопловни и ватрогасни прописи.

У збирци се налазе задаци који ће се у потпуно истом облику наћи на завршном тесту знања. На тесту ће, осим задатака из збирке, бити заступљени и нови задаци. Да бисте се припремили за овај део теста, као примери служе постојећи задаци у збирци.

Задаци у збирци распоређени су према областима, чији се исходи проверавају завршним тестом знања. У оквиру сваке области задаци су разврстани према броју бодова који доносе.

Тест који ћете решавати на матурском испиту садржи задатке различитих нивоа сложености којима се испитује оствареност исхода образовања за огледни образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**. На тесту нема негативних бодова. Задаци носе различити број бодова у зависности од тога колико информација се тражи и колико треба да будете мисаоно ангажовани када одговарате. Важно је да пажљиво одговарате на задатке, јер свака грешка у одговору доноси аутоматски 0 бодова за задатак у целости. Збирка задатака не садржи решења.

Збирку задатака је израдио тим наставника у сарадњи са стручњацима Завода за унапређивање образовања и васпитања.

Желимо вам срећан и успешан рад!

Аутори

ПРВА ПОМОЋ

Задаци вредности 1 бод

1. Заокружити слово испред тачног одговора.

Позивање службе хитне медицинске помоћи (СХМП) обавља се позивом на број:

- а) 9812
- б) 93
- в) 987
- г) 94
- д) 92

2. Заокружити слово испред тачног одговора.

Снижавање нивоа глукозе у крви испод нормалних вредности који може изазвати поремећај свести код дијабетичара, назива се:

- а) гликемија
- б) хипергликемија
- в) хипогликемија

3. Уредити појмове према захтеву.

Наведене облике поремећаја свести поређај према тежини поремећаја. Најблажи облик означи бројем 1:

- ___ кома
- ___ сомноленција
- ___ сопор

4. Заокружити слово испред тачног одговора.

Кад особа којој пружаш помоћ искашљава светлу пенушаву крв то указује на крварење у:

- а) једњаку и желуцу
- б) дванаестопалачном цреву
- в) танком цреву
- г) плућима
- д) бубрегу

5. Заокружити слово испред тачног одговора.

Када особа којој пружаш помоћ повраћа крв то указује на крварење у:

- а) доњим деловима дебелог црева
- б) једњаку, желуцу и дванаестопалачном цреву
- в) бубрегу или мокраћним путевима
- г) танком цреву
- д) плућима и доњим деловима дебелог црева

6. Допунити реченицу.

Краш повреде настају дуготрајним дејством _____.

7. Заокружити слово испред тачног одговора.

Лаке опекотине су оне које захватају:

- а) мање од 10% површине коже
- б) мање од 15% површине коже
- в) мање од 20% површине коже

8. Заокружити слово испред тачног одговора.

Ликвореја (цурење ликвора из носа или ува) је симптом:

- а) прелома свода лобање
- б) прелома базе лобање
- в) повреде меких делова лица
- г) повреде носа или ува

9. Заокружити слово испред тачног одговора.

Код особе која има повреду ока, где је заривено страни тело у око, помоћ пружаш тако што ћеш:

- а) извадити страни тело и ставити газу на око
- б) ставити газу на повређено око и учврстити завојем за једно око
- в) ставити газу и учврстити завојем за оба ока
- г) уклонити страни тело испирањем ока водом

10. Заокружити слово испред **нетачног** одговора.

Знаци затвореног прелома кости су:

- а) кожа изнад места прелома је оштећена
- б) присутан бол и оток
- в) поремећај функције
- г) деформација (неприродан изглед) повређеног дела тела

11. Заокружити слово испред **нетачног** одговора.

Кардиопулмонална реанимација код деце до прве године старости се изводи на следећи начин:

- а) ваздух се истовремено удувава на уста и на нос
- б) грудне компресије се изводе са два прста
- в) грудне компресије се изводе једном руком
- г) глава се не забацује, остаје у неутралном положају

12. Заокружити слово испред **нетачног** одговора.

Завоји служе за:

- а) имобилизацију
- б) превијање ране
- в) покривање опекотина
- г) заустављање крварења

13. Заокружити слова испред тачних одговора.

Стандардна имобилизациона средства су:

- а) Шанцова крагна
 - б) Картон
 - в) Троугла марама
 - г) Даска
 - д) Делови одеће
-

14. Заокружити слово испред нетачног одговора.

Касни сигурни знаци смрти су:

- а) мртвачке мрље
- б) мртвачка хладноћа
- в) знак мачјег ока
- г) мутноћа рожњаче

15. Уредити појмове према захтеву.

Одреди редослед поступака при утврђивању стања повређеног. Први поступак означи са 1:

- ___ утврдити постојање дисања
- ___ утврдити постојање прелома
- ___ утврдити постојање срчаног рада
- ___ утврдити постојање крварења
- ___ утврдити стање свести

16. Повезати појмове према захтеву.

На левој страни дати су облици а на десној знаци поремећаја свести. Разврстај знаке поремећаја тако што ћеш бројеве написати на линију испред одговарајућег облика поремећаја свести:

_____ хистерија	1. пад на леђа и губитак свести
_____ падавица	2. ритмички, синхрони трзаји мишића
	3. угриз језика, умокравање и пена на устима
	4. пад на леђа без губитка свести
	5. нема угриза језика и умокравања
	6. модра боја лица

17. Заокружити слово испред тачног одговора.

Хајмлихов захват код особе без свести која лежи на леђима, примењујеш на следећи начин:

- а) опкораче се ноге унесрећеног, дланови се поставе на трбух између пупка и врха грудне кости и притиска се према доле и напред
- б) опкораче се ноге унесрећеног, дланови се поставе на доњи део грудне кости и притиска се према доле и назад
- в) опкораче се ноге унесрећеног, дланови се поставе на средњи део грудне кости и притиска се према доле и назад

18. Поређати појмове према захтеву.

Класификуј крварења према врсти крвних судова.

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____

19. Поређати појмове према захтеву.

Класификуј крварења према времену јављања.

- 1. _____
- 2. _____

20. Повезати појмове према захтеву.

Са десне стране су наведени поступци пружања прве помоћи. Повежи врсте крварења са одговарајућим поступком тако што ћеш на линију испред врсте крварења написати број одговарајућег поступка пружања прве помоћи:

_____ крварење из носа _____ крварење из уста	1. полуседећи положај, глава нагнута напред, давати топле напитке2. полуседећи положај, глава нагнута у страну, давати хладне напитке3. седећи положај, глава нагнута напред, хладна облога на врат4. седећи положај, глава нагнута напред, не испирати уста

21. Заокружити слово испред **нетачног** одговора.

У оквиру прве помоћи код рана забрањено је:

- а) додиривати рану прстима
- б) испирати рану
- в) чистити околинину ране
- г) тражити и вадити страна тела из ране
- д) зауставити крварење

22. Поређати појмове према захтеву.

Примени правилан редослед поступака прве помоћи код краш повреда, ако је повређени био пригњечен мање од 10 минута. Први означи са 1:

- ___ давање течности
- ___ имобилизација екстремитета у подигнутом положају
- ___ збрињавање крварења и рана
- ___ ослободити екстремитет притиска
- ___ стављање хладних обога

23. Повезати појмове према захтеву.

Повежи одговарајуће симптоме са фазом краш повреде, тако што ћеш на цртицу испред симптома уписати број који одговара фази повреде:

	___ кожа је хладна и модра
	___ знаци шока
1. почетна фаза краш повреде	___ смањено мокрење
2. развијен краш синдром	___ екстремитет је отечен и непокретан
	___ јаки болови

24. Заокружити слово испред тачног одговора.

Први поступак који ћеш применити уколико наиђеш на особу без свести у затвореној гаражи испуњеној димом је:

- а) проверити пулс и дисање
- б) полити га хладном водом
- в) изнети особу из гараже
- г) започети КПП

25. Повезати појмове према захтеву.

Са леве стране налазе се степени опекотина, а са десне одговарајући симптоми. Повежи одговарајући степен опекотине са симптомима тако што ћеш на цртицу испред степена опекотине уписати број који одговара опису:

_____ I степен	1. кожа је сивобеле до смеђебеле боје, а некад и угљенисана, болова нема, чак ни на додир
_____ II степен	2. осим отока, црвенила и бола на кожи се виде и пликови испуњени бистром течностју
_____ III степен	3. црвенило коже које бледи на притисак, оток и болна сетљивост

26. Повезати појмове према захтеву.

Повежи одговарајуће симптоме са степеном смрзотина, тако што ћеш на цртицу испред симптома уписати број који одговара степену смрзотина:

1. I степен	_____ кожа је хладна и модра
2. II степен	_____ делови коже су потпуно изумрли
3. III степен	_____ црвенило, оток и бол
	_____ црвенило, оток, бол и пликови
	_____ кожа неосетљива на додир

27. Заокружити слово испред **нетачног** одговора.

У пружању прве помоћи код смрзотина потребно је:

- а) смрзотину покрити стерилном газом и лабаво превити
- б) давати топле напитке
- в) особу увести у топлу просторију и скинути одећу и обућу
- г) по уласку у топлу просторију трљање и масажа смрзотина

28. Повезати појмове према захтеву.

Повежи одговарајуће повреде мозга са њиховим називима, уписивањем одговарајућег броја на цртице испред назива повреде мозга:

1. Потрес мозга	_____ контузија
2. Нагњечење мозга	_____ компресија
3. Притисак на мозак	_____ комоција

29. Заокружити слово испред тачног одговора.

На месту несреће затичеш особу која након повреде главе има краткотрајан губитак свести. Коју повреду особа има:

- а) контузију мозга
- б) компресију мозга
- в) комоцију мозга

30. Поређати појмове према захтеву.

Одреди редослед поступака код повреде зглоба (RICE процедура). Први означи са 1:

- _____ поставити фиксациони завој
- _____ одморити повређени део, мировање
- _____ хладан облог, кеса са ледом
- _____ подићи увис повређени екстремитет

31. Допунити реченицу.

Комплетирај ABC поступак ("абцеда оживљавања") при реанимацији, тако што ћеш на линији иза слова уписати шта подразумева дато слово.

- A - _____
- B - _____
- C - _____

32. Допунити реченицу.

Скуп мера којима се онемогућавају или ограничавају покрети унесређеног лица постављањем повређеног дела тела у одређени положај мировања, представља _____.

33. Заокружити слово испред тачног одговора.

При прегледу повређене особе уочаваш помодрелост усана, процени на шта то указује:

- а) крварење
- б) прелом базе лобање
- в) недостатак кисеоника
- г) повреде бубне опне

34. Повезати појмове према захтеву.

На левој страни су облици поремећаја свести а на десној поступци збрињавања. Изабери поступак збрињавања за сваки облик поремећаја свести, тако што ћеш на линију испред облика поремећаја написати број одговарајућег поступка.

_____ несвестица	1. изазивати повраћање
_____ хистерија	2. снижавање телесне температуре
_____ фрас	3. спречити повређивање у току напада
_____ падавица	4. лежећи положај са уздигнутим ногама до 40цм
_____ тровање лековима	5. склонити особу од посматрача, не шамарати
_____ кома	6. бочни релаксирајући положај

35. Заокружити слово испред тачног одговора.

На месту несреће затичеш особу без свести са очуваним виталним функцијама дисања и рада срца. У који положај ћеш поставити особу:

- а) постављање у лежећи положај са уздигнутим ногама до 40цм
- б) постављање у лежећи положај са забаченом главом уназад
- в) постављање у бочни релаксирајући положај, спречити хипотермију
- г) постављање у лежећи положај са лагано уздигнутом главом на страну

36. Допунити реченицу.

На линије допиши називе врста рана нанетих хладним оружјем:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

37. Повезати појмове према захтеву.

На цртицу испред знакова искрварености упиши број класификационог знака:

1. субјективни знак	_____ малаксалост
2. објективни знак	_____ осећај недостатка ваздуха
	_____ плавичасте, суве усне
	_____ зујање у ушима
	_____ бледило лица и коже
	_____ "магла пред очима"

38. Попунити појмове према захтеву.

Наведи најважније привремене методе заустављања крварења:

39. Допунити реченицу.

На месту несреће затичеш особу која има обилно крварење подлактице и потребно је врло брзо зауставити крварење. Метода заустављања крварења је

_____.

40. Заокружити слова испред тачних одговора.

Изабери први ред хитности међу повређенима на месту несреће:

- а) краш повреде
- б) ишчашења зглоба
- в) затворени преломи костију
- г) бесвесна стања
- д) опекотине преко 20% површине коже

41. Заокружити слова испред тачних одговора.

Изабери други ред хитности међу повређенима на месту несреће.

- 1. краш повреде
- 2. тешке опекотине
- 3. отворени преломи великих костију
- 4. затворени преломи
- 5. отворене повреде телесних дупљи

42. Повезати појмове према захтеву.

Са леве стране су наведене повреде мозга, а са десне симптоми повреда. Изабери којој повреди одговарају који симптоми тако што ћеш на цртицу испред симптома уписати број којим су означене одговарајуће повреде мозга:

1. потрес мозга	_____	неједнакост зеница, главобоља у почетку у нападима, а касније стална
2. нагњечење мозга	_____	збуњен, дезорјентисан, има вртоглавицу и повраћа
3. притисак на мозак	_____	губитак свести може да траје сатима, данима, могућа одузетост појединих делова тела

43. Повезати појмове према захтеву.

Са леве стране наведено је место прелома базе лобање, а са десне локализација крвних подлива. На цртицу испред места крвног подлива упиши број којим је означено одговарајуће место прелома базе лобање:

1. прелом у пределу предње лобањске јаме	☐	подлив у пределу ждрела и задњем делу врата
2. прелом у пределу средње лобањске јаме	☐	подлив испод вежњаче ока ("феномен наочара")
3. прелом у пределу задње лобањске јаме	☐	подлив у пределу слепоочне кости
-

44. Поређати појмове према захтеву.

Уписати редослед поступака код кардиопулмоналне реанимације. Први поступак означи са 1:

- провера дисања
 - провера свести
 - спољашња масажа срца
 - провера проходности дисајних путева
 - провера циркулације (пулса)
-

45. Поређати појмове према захтеву.

Којим се редоследом појављују позитивни знаци оживљавања. Први означи са 1:

- појава спонтаног дисања
 - сужавање зеница
 - поправљање боје коже
 - повратак свести
 - појава срчаних откуцаја
-

ОПАСНЕ МАТЕРИЈЕ

Задаци вредности 1 бод

46. Заокружи слово испред тачног одговора.

Најефикаснији начин примене биолошког оружја је путем:

- а) биолошких вектора
- б) аеросола
- в) поштанских марки
- г) хране

47. Заокружи слово испред тачног одговора.

Вируси улазе у ћелију домаћина да би се:

- а) Ахранили
- б) заштитили
- в) размножавали
- г) дисали

48. Заокружи слово испред тачног одговора.

Термохемијска реакција при којој се ослобађа енергија назива се _____ реакција.

- а) ендотермна
- б) каталитичка
- в) егзотермна

49. Допуни реченицу.

Супстанце које подстакнуте импулсом (сагоревање,удар) тренутно се хемијски распадају стварајући велике количине гасова и енергије су _____ материје

50. Заокружи слово испред тачног одговора:

Ознака четвороцифреног идентификационог броја опасне материје је:

- а) CN
- б) OM
- в) UN

51. Заокружи слово испред тачног одговора:

Изотопи су атоми:

- а) истог броја протона, а различитог броја неутрона
- б) истог броја протона, а различитог броја електрона
- в) истог броја неутрона, а различитог броја електрона

52. Допуни следећу реченицу.

Токсичне или отровне супстанце у релативно _____ количини могу да оштете здравље људи или да изазову смрт.

53. Заокружи слово испред тачног одговора.

Хронично или професионално тровање наступа уколико се отров уноси у организам током:

- а) краћег времена у малим количинама
- б) дужег времена у малим количинама
- в) краћег времена у већим количинама
- г) дужег времена у већим количинама

54. Дефиниши следећи појам.

Нагризајуће материје имају изразито _____ дејство на разне материјале и ткиво човека и животиња.

55. Заокружи слово испред тачног одговора.

Соли сирћетне киселине су:

- а) формијати
- б) ацетати
- в) оксалати
- г) цитрати

Задачи вредности 2 бода

56. **Одреди редослед мера заштите од биолошких агенаса (биолошког оружја).**

- ___ биолошка деконтаминација
- ___ препознавање биолошког напада
- ___ збрињавање деконтанираних
- ___ детекција и идентификација биолошких агенаса

57. **Повежите наведене појмове и дате описе. На линију испред описа унесите број њему одговарајућег појма.**

1. катализа ___ процес тренутног хемијског распадања експлозива уз нагло повишење притиска
2. детонација ___ нагло и бешумно сагоревање експлозива
3. дефлаграција ___ прасак од хемијског распадања експлозива
4. експлозија ___ хемијска реакција у којој се користи супстанца за убрзавање хемијске реакције

58. **Заокружи слово испред тачног одговора**

Већина експлозивних материја се састоји од елемената:

- а) кисеоника (O), водоника (H), угљеника (C), азота (N)
- б) кисеоника (O), водоника (H), сумпора (S), гвожђа (Fe)
- в) угљеника (C), азота (N); сумпора (S), гвожђа (Fe)

Предвиди 3 гасовита продукта експлозивних хемијских реакција и упиши их на празне линије:

59. **Допуни реченицу међународним скраћеницама:**

Међународна организација цивилног ваздухопловства _____ издаје сваке две године Техничка Упутства за безбедан превоз опасних материја _____.

60. На линију испод налепнице за опасност упиши број и назив класе опасне материје:

1. _____

2. _____

61. Израчунај број протона и број електрона изотопа елемента X са масеним бројем $A = 131$ који садржи 77 неутрона:

$N(p) =$ _____

$N(e) =$ _____

62. Комплетирај реченице.

Доза енергије унета радијацијом по граму ткива је _____ доза.

Доза која изазива смрт свих органских јединки је _____ доза.

63. Допуни реченицу.

Подела отровних материја на минералне, биљне и синтетичке отрове извршена је на основу _____.

64. Заокружи слово испред тачног одговора.

Приликом рада са концентрованом сумпорном киселином дошло је до просипања по кожи. Изабери поступак који ћеш применити:

- а) испирање базом повређеног места
- посипање соли на повређено место
- дуготрајно испирање водом
- сушење повреде на ваздуху

65. Повежи дате техничке гасове са њиховим формулама тако што ћеш на линију испред гаса уписати број одговарајуће формуле.

1. CO ₂	___ амонијак
2. SO ₂	___ угљеник (IV) оксид
3. NH ₃	___ озон
4. O ₃	___ сумпор(IV) оксид
-

66. Заокружи слово испред тачног одговора.

Процени који гас је у питању на основу следећих карактеристика: овај гас се транспортује у боцама означеним црвеном бојом, користи се у производњи амонијака, а добија електролизом воде:

- а) водоник
 - б) кисеоник
 - в) азот
 - г) хлор
-

Задаци вредности 3 бода

67. Са леве стране дати су изазивачи болести, а са десне одговарајући представници. Повежи одговарајуће представнике тако што ћеш на линију испред назива групе изазивача болести написати број одговарајућег представника те групе.

___ вируси	1. псећа пантљичара
___ бактерије	2. салмонела
___ плjosнати црви	3. изазивач ХИВ а
___ ваљкасти црви	4. трихина
	5. изазивач грипа
	6. дечија глиста
-

68. Упореди осетљивост експлозивних материја са фактором који утиче на осетљивост. На линију испред осетљивости упиши број одговарајућег фактора.

1. већа влага	
2. виша температура	
3. повећање густ не	_____ већа осетљивост експлозивних материја
4. сензи илизатори	_____ мања осетљивост експлозивних материја
5. флегматизатори	
6. стабилна хемијска структура	
-

69. Повежи врсту експлозива са начином активирања експлозивне материје. На линију испред начина активирања експлозивне материје упиши број одговарајућег експлозива.

1. пикринска киселина _____ механички импулс
2. барут _____ детонациони (иницијални) импулс
3. тринитротолуен (TNT) _____

70. Анализирај и повежи ознаке (бројчане и словне) у називу дате опасне материје са понуђеним објашњењима. Испред објашњења упиши ознаку:

UN	_____	амбалажна група
789	_____	словна ознака идентификационог броја
Chlorid acid	_____	бројчано име опасне материје
8	_____	званичан назив опасне материје
II	_____	број класе

71. Повежи облике радиоактивног зрачења са карактеристичним својствима. На линију испред облика зрачења уписати број својства.

1. језгро хелијума _____
2. зрачење има слабу моћ продирања, зауставља га папир _____ алфа зрачење
3. електрон велике брзине, емитован из језгра атома _____ бета зрачење
4. зрачење које зауставља дрво _____ гама зрачење
5. зрачење које зауставља олово _____
6. зрачење у облику електромагнетних таласа и фотона _____

72. Класификуј дате минералне отрове према агрегатном стању. На линију испред агрегатног стања упиши број одговарајућег токсина.

_____ гасовити	1. бели фосфор
_____ течни	2. цијановодонична киселина
_____ чврсти	3. арсеноводоник
	4. арсен
	5. фосфин
	6. хлор
-

73. Повежи дате појмове тако што ћеш на линију испред врсте отрова уписати број који одговара пореклу тог отрова:

	_____ опијум
1. минерални отров	_____ фосфин
2. биљни отров	_____ цијановодонична киселина
3. синтетички отров	_____ хербицид
	_____ кофеин
	_____ фунгицид

74. При транспорту гасова поред натписа и формуле гаса ради лакшег пропознавања боце се означавају и бојом. Повежи боју са гасом тако што ћеш на линију испред боје уписати број одговарајућег гаса:

___ плава	1. ацетилен
___ црвена	2. азот
___ крем жута	3. кисеоник
___ зелена	4. водоник и други запаљиви гасови
___ сива	5. незапаљиви гасови

75. Општи закон који дефинише стање гаса је Клапејронова једначина идеалног гаса $PV = nRT$. Поред датих ознака упиши њихова значења:

- P - _____
V - _____
n - _____
R - _____
T - _____
-

ПРЕВЕНТИВНА ПРОТИВПОЖАРНА ЗАШТИТА

Задачи вредности 1 бод

76. Заокружити слово испред тачног одговора.

"Хладан" дим изнад жаришта уздиже се при:

- а) тињању
- б) буктању
- в) жарењу

77. Заокружити слово испред тачног одговора.

Температура у зони пламена зависи од топлотне моћи горива и за запаљиве течности износи између:

- а) 800 и 1300 К
- б) 1000 и 1550 К
- в) 2000 и 2600 К

78. Заокружити слово испред тачног одговора.

Приликом експлозије, брзина фронта горења износи:

- а) 0,001 - 50 m/s
- б) 50 - 2000 m/s
- в) 2000 - 4000 m/s

79. Заокружити слово испред тачног одговора.

Већа концентрација гориве материје је богата смеша и она се:

- а) не може упалити
- б) може упалити
- в) зависи од других услова

80. Заокружити слово испред тачног одговора.

Коришћење процесне опреме под високим притиском подразумева општу меру заштите од пожара:

- а) смањење пожарног оптерећења
- б) смањење притисака у опреми како би се спречили губици при неконтролисаној истицању на месту заптивача, сигурносних вентила и сл.
- в) смањити број угрожених лица на минимум

81. Заокружити слово испред тачног одговора.

Вентилација може бити:

- а) локална
- б) општа
- в) локална и општа

82. Заокружити слово испред тачног одговора.

У II групу запаљивих течности спадају течности чија је температура запаљивости од:

- а) 0 - 38°C
- б) 38 - 60°C
- в) 60 - 100°C

83. Заокружити слово испред тачног одговора.

Водом се гасе пожари класе:

- а) А
- б) В
- в) С

84. Заокружити слово испред тачног одговора.

Погони у којима се користи материјал који се може запалити или експлодирати под дејством воде или кисеоника, лако запаљиве течности чија је тачка паљења испод 23°C и гасови и паре чија је доња граница експлозивности испод 10 запреминских процената спадају у категорију технолошког процеса према угрожености од пожара:

- 1. К1
- 2. К2
- 3. К3

Задачи вредности 2 бода

85. Допунити реченицу.

Пожар је _____
_____.

86. Допунити реченицу.

Каже се да је сагоревање потпуно ако су _____
_____.

87. Допунити реченицу.

Према боји пламена може се оценити да се приближава димљењу _____
_____.

88. Допунити реченицу.

Сагоревање је _____
_____.

89. **Навести разлику између хомогеног и хетерогеног сагоревања:**

_____.

90. Допунити реченицу.

Мониторинг пожара подразумева _____
_____.

91. Допунити реченицу.

При планирању мера заштите од пожара полази се од процене угрожености од
_____ **и** _____.

92. Допунити реченицу.

Оксидација прати процес _____ **(егзотермна реакција), а**
топлотна снага зависи од _____.

93. Допунити реченицу.

Вредности оптичке густине дима од 0 или близу 0, казују да је _____
_____.

94. Допунити реченицу.

Спонтано паљење представља _____

95. Допунити реченицу.

Запаљиве течности су _____

96. Допунити реченицу.

Приликом разврставања организација и органа у одговарајуће категорије угрожености од пожара утврђују се за сваки објекат, као и за објекте у целини, елементи као што су: _____
_____.

Задаци вредности 3 бода

97. Допунити реченицу.

Данас се сматра да заштита од пожара обухвата три комплекса:

1. _____
2. _____
3. _____

98. Допунити реченицу

Под брзином горења подразумева се неколико величина од којих су најважније:

99. **Навести на која два начина се деловањем ужареног пламена изводи тест нормалне запаљивости:**

1. _____
 2. _____
-

100. Допунити реченицу

Стехиометријске једначине дају информације о:

101. На левој страни су наведене стехиометријске једначине из којих се може сагледати потреба за кисеоником, односно ваздухом, да би се формирале експлозивне смеше, а на десној страни појмови. На цртици испред појма уписати број одговарајуће стехиометријске једначине:

1. $C + O_2 + 3,76 N_2 \rightarrow CO_2 + 3,76 N_2$	_____	метан
2. $2 H_2 + O_2 + 3,76 N_2 \rightarrow H_2O + 3,76 N_2$	_____	угљеник
3. $CH_4 + 2 O_2 + 7,52 N_2 \rightarrow CO_2 + 2 H_2 O + 7,52 N_2$	_____	водоник

102. Допунити реченицу

На смањење видљивости, поред састава и концентрације дима, знатно утичу:

103. Допунити реченицу.

Према горивој материји, разликују се пожари:

104. Допунити реченицу.

Заштита од пожара остварује се:

105. Допунити реченицу.

У зависности од тога која се врста пене користи за гашење пожара, аутоматски стабилни системи за гашење пеном деле се на:

ТОПОГРАФИЈА ТЕРЕНА, ТРАГАЊЕ И СПАСАВАЊЕ

Задаци вредности 1 бод

106. Допунити реченицу.

Обележавање објеката, појава и зона на карти обично речима, словним, бројчаним и бројчано - словним ознакама на начин који је познат само онима којима је карта намењена назива се _____.

107. Допунити реченицу.

Станица ватрогасно-спасилачке службе на аеродрому увек је лоцирана у оквиру _____ зоне.

108. Допунити реченицу.

Уколико је апсолутно неопходно могуће је померити тело преминулог без присуства _____, али га је неопходно обележити бројем или на месту где је пронађено _____.

109. Допунити реченицу.

Спасилачки координациони центар и спасилачке јединице морају бити на располагању _____ часа дневно и у стању сталне приправности са спремношћу за полетање у року од _____ минута од примања сигнала узбуне.

110. Допунити реченицу.

Да би се операције на аеродрому могле безбедно изводити, одређени ваздушни простор у непосредној близини аеродрома мора бити ослобођен од препрека, вештачких или природних. Површине које дефинишу овај ваздушни простор називају се _____.

111. Допунити реченицу.

Неопходно је усмерити кретање путника на најбезбеднији _____, а како би им се скренула пажња и сви усмерили ка једном подручју, на овај пут се упућује укључењем _____ на возилима.

112. Заокружити број испред тачног одговора.

Током акције спасавања два спасиоца претражују:

- а) леву и десну страну путничке кабине**
- б) предњи и задњи део ваздухоплова**
- в) пилотску и путничку кабину**

113. Допунити реченицу.

Саставни део објекта аеродромске службе контроле летења је _____, на чијем врху се поставља стаклена _____, односно просторија у којој су смештени контролори летења и уређаји неопходни за њихов рад.

114. Допунити реченицу.

У сваком аеродромском комплексу разликује се _____ хидрантска мрежа и _____ хидрантска мрежа.

Задаци вредности 2 бода

115. Заокружити бројеве испред тачних одговора.

Спречавање паркирања моторних возила на прилазном путу, тј. путу за случај опасности може се вршити:

- а) бетонским ивичњацима
- б) уским укопаним стубовима
- в) возилом ватрогасно-спасилачке службе
- г) жардињерама
- д) непокретном жичаном оградом
- ђ) покретном жичаном оградом
- е) деловима инсталација

116. Допунити реченицу.

У случају да је немогуће отворити врата или су она заглављена ватрогасно-спасилачка служба ће приступити _____, али водећи рачуна о _____ или _____ водовима.

117. Заокружити бројеве испред тачних одговора.

Прилазни путеви у критичној зони аеродрома су:

- а) јавне саобраћајнице
 - б) улази у аеродромски комплекс
 - в) маневарске површине
 - г) локални путеви
 - д) путеви за случај опасности
-

118. Заокружити слово испред тачних одговора.

Ваздухоплов се сматра несталим:

- а) када је слетео на аеродром који није његов аеродром опредељења
- б) када се не јавља на позиве контроле летења дуже од 30 минута
- в) када постоји пожар у путничкој кабини
- г) када служба контроле летења добије обавештење да је извршена отмица
- д) када се ваздухоплов не јави 15 минута након предвиђеног времена јављања

119. Допунити реченицу.

Током евакуације, у случају пожара у путничкој кабини, најбитније је _____, тако да се спасиоци крећу уз помоћ _____, на основу _____ седишта и карго простора.

120. Допунити реченицу.

Од момента започињања акције спасавања, све време трајања акције спасиоци морају одржавати _____ или _____ контакт и одржавати сталну _____ везу.

121. Заокружити слова испред тачних одговора.

Анализа постојања препрека врши се како би се:

- а) дефинисала брзина ваздухоплова у прилазу и одлету
- б) дефинисао простор за рулне стазе
- в) утврдила безбедност одвијања ваздушног саобраћаја у односу на околни терен
- г) дефинисале паркинг позиције ваздухоплова
- д) контролисало и ограничавало подизање објеката који би могли да буду препреке

125. Заокружити слова испред тачних одговора.

Најчешћи проблеми приликом евакуације путника су:

- а) путници који покушавају да са собом понесу ручни пртљаг
- б) квар на кисеоничком систему
- в) посада ваздухоплова није упозната са процедуром евакуације
- г) путници сами покушавају да отворе врата на ваздухоплову

126. Заокружити слова испред тачних одговора.

Отварање излаза/врата на путничкој кабини од стране Ватрогасно-спасилачке службе током ванредне ситуације може се вршити на следеће начине:

- а) уз помоћ мердевина
- б) повлачењем ручке са унутрашње стране врата
- в) сечењем структуре на местима већ постојећих врата
- г) повлачењем ручке са спољне стране
- д) коришћењем пајсера

Задаци вредности 3 бода

127. Повезати појмове према захтеву.

На левој страни су наведени делови аеродромске инфраструктуре, а на десној врсте хидрантских мрежа које постоје на аеродрому. На цртицама испред делова аеродромске инфраструктуре уписати бројеве врста хидрантских мрежа којима припадају. Уколико део аеродромске инфраструктуре не припада ни једној од наведених врста, на цртици уписати X:

___ резервоари са водом у близини ватрогасне станице

___ скуп уређаја који воду разводе тако да се применом црева одређене дужине читав аеродромски простор штити од пожара

___ скуп грађевинских објеката и уређаја којима се вода од извора доводи на хидрантске прикључке који се користе за гашење пожара

___ системи и инсталације дуж полетно-слетне стазе

1. спољашња хидрантска мрежа
2. унутрашња хидрантска мрежа

128. Повезати појмове према захтеву.

На левој страни су наведене неке од зона опасности око ваздухоплова, а на десној делови тих зона. На цртицама испред делова зона уписати бројеве зона којим припадају:

1. опасна зона мотора	___ системи под притиском
2. зона опасности услед унутрашњег пожара	___ пропелер ваздухоплова
	___ структурални колапс
	___ усисна и издувна зона

129. Повезати појмове према захтеву.

На левој страни су дати називи три основна приступа месту несреће/незгоде, а на десној основне предности сваког од њих. На цртицама испред наведених предности уписати број основног приступа месту несреће на који се односи:

1. ватрогасно возило је испред носа или иза репа ваздухоплова	___ контрола пожара са обе стране трупа
2. ватрогасно возило је постављено супротно од правца из ког ветар дува	___ лака идентификација извора пожара
3. принцип гашења пожара са висине	___ испарења горива се све више удаљавају од места несреће
	___ течна горива се сливају на ниже надморске висине
	___ ватрогасци спасиоци изложени су мањем интензитету топлоте и дима

130. Заокружити слово испред тачног одговора.

У зони опасности дозвољено је кретање:

- а) возила снага безбедности/полиције и ватрогасно - спасилачке службе
- б) возила ватрогасно - спасилачке службе
- в) возила ватрогасно - спасилачке службе и медицинских служби

131. Уредити појмове према захтеву.

Дати су подаци које обласна контрола летења шаље у виду извештаја (хитне поруке) центру за координацију акције трагања и спасавања. Поређати поруке према редоследу који имају у овом извештају почевши од броја 1:

- ___ важни подаци из плана лета
- ___ последњи извештај о позицији
- ___ боја и карактеристичне ознаке ваздухоплова
- ___ ознака фазе опасности
- ___ природа или узрок опасности

132. Уредити појмове према захтеву.

Редоследом од 1 до 5 означити приоритете уласка у ваздухоплов, приликом започињања акције спасавања:

- ___ излази за случај опасности
- ___ сервисни отвори
- ___ стандардна врата
- ___ cut-in обележена подручја структуре
- ___ отвори на структури настали приликом удеса

133. Заокружити слова испред тачних исказа.

Приликом прилаза месту несреће и позиционирања возила Ватрогасно-спасилачке службе мора се водити рачуна о томе:

- а) да се возила Ватрогасно - спасилачке службе увек позиционирају у близини носа ваздухоплова
- б) да се позиција заузме тако да се више не може померити возило док се не заврши ванредна ситуација
- в) да особље Ватрогасно - спасилачке службе лако може прићи опасној зони мотора
- г) да се заштите евакуациони путеви које користе путници
- д) да се не блокирају улазни и излазни путеви за друга возила која стижу

134. Уредити појмове према захтеву.

Дате су акције у поступку деловања ватрогасно - спасилачке службе. Уредити их према редоследу обављања у поступку од 1 до 4:

- ___ одимљавање
- ___ гашење пожара
- ___ вентилација
- ___ спасавање путника

135. Заокружити слова испред тачних одговора.

Само место несреће/незгоде и олупина ваздухоплова представљају зону опасности и управо зато их је потребно обезбедити. Неке од опасности могу бити:

- а) физичка својства тла
- б) атмосферски утицаји
- в) кисеонички систем
- г) присуство радио-навигационих средстава
- д) оштри елементи метала

ВАЗДУХОПЛОВНИ И ВАТРОГАСНИ ПРОПИСИ

Задаци вредности 1 бод

136. Заокружи тачан одговор.

Чланице ИКАО могу бити само:

- а) чланице УН
- б) чланице Европске Уније
- в) чланице EASE

137. Заокружи тачан одговор.

Генералног секретара ИКАО-а бира:

- а) савет
- б) скупштина
- в) специјализоване комисије

138. Заокружи тачан одговор.

PART стандарди:

- а) су збирке препорука везаних за поједине области и сегменте цивилног ваздухопловства и базирани су на Анексима ИКАО
- б) представљају препоруке којима су обухваћени сви процеси везани за летење, почев од пројектовања и израде летелица и њених саставних делова, свих облика њених употреба преко техничког одржавања и особља које управља и опслужује летелице, па до сегмента заштите човекове средине
- в) представљају збирке обавезних захтева везаних за поједине области и сегменте цивилног ваздухопловства

139. Заокружи тачан одговор.

Превоз оружја и муниције комерцијалним ваздухопловом је изричито забрањен:

- а) не
- б) зависно од политике авио - превозиоца
- в) да

140. Заокружи тачан одговор.

Регистар ваздухоплова се састоји:

- а) збирке исправа
- б) главне књиге и збирке исправа
- в) главне књиге

141. Заокружи тачан одговор.

Да ли ће ДЦВ прихватити захтев за преглед ваздухоплова ради издавања уверења о пловидбености за ваздухоплов који се увози а аматерски је произведен у иностранству:

- а) да
- б) не
- в) зависно од типа ваздухоплова

142. Заокружи тачан одговор.

Да би ваздухоплов био пловидбен:

- а) у ваздухоплову се морају налазити уверење о пловидбености, уверење о буци и овлашћење о радио станици, а уверење о регистрацији не мора уколико је доступно у компанијском летачко техничком одељењу
- б) у ваздухоплову се морају налазити уверење о регистрацији и пловидбености, а уверење о буци и овлашћење за радио станицу могу, а не морају бити у ваздухоплову уколико су доступни у компанијском летачко техничком одељењу
- в) у ваздухоплову се морају налазити уверење о пловидбености, уверење о регистрацији, уверење о буци и овлашћење о радио станици

143. Заокружи тачан одговор.

Делимично одступање оператора, авио-превозилаца од захтева наведених у Уверењу о оспособљености авио-превозилаца / АОС-у:

- а) дозвољено је
- б) није дозвољено
- в) дозвољено је само уз сагласност ваздухопловних власти

144. Заокружи тачан одговор.

Приликом трагања за ваздухопловом:

- а) може се наредити сваком ваздухоплову да пружи помоћ у трагању
- б) служба контроле летења није обавезна да пружи помоћ сваком ваздухоплову који се налази у опасности у ваздушном простору Републике Србије
- в) посаде ваздухоплова од којих се тражи помоћ није дужна да пружи помоћ

145. Заокружи тачан одговор.

Удес ваздухоплова је догађај који наступи од тренутка када је једно лице или више лица укrcано у ваздухоплов којим треба да се обави лет до тренутка њиховог искрцавања а има за последицу:

- а) смрт или тешку телесну повреду лица у ваздухоплову или ван њега, уништење ваздухоплова, нестанак ваздухоплова, оштећење основне конструкције ваздухоплова или веће оштећење имовине трећег лица
- б) оштећење делова ваздухоплова или погонске групе, лакшу телесну повреду лица у ваздухоплову или ван њега или мање оштећење имовине трећег лица
- в) смрт или тешку телесну повреду лица у ваздухоплову или ван њега, оштећење делова ваздухоплова или погонске групе, или мање оштећење имовине трећег лица

146. Заокружи тачан одговор.

Ако на РР апарату пише S100, закључићемо да је РР апарат:

- а) ручни
- б) превозни
- в) аутоматски

147. Заокружи тачан одговор.

Гашење пожара метала попут алуминијума и магнезијума, врши се:

- а) водом
- б) халоном
- в) специјалним сувим прахом

Задаци вредности 2 бода

148. Заокружи тачан одговор.

Део закона о ваздушном саобраћају који се односи на безбедност ваздушног саобраћаја састоји се из 5 поглавља. Заокружи термине који не представљају поглавља:

- а) трагање за ваздухопловом и спасавање
- б) аеродроми и летишта
- в) ваздухопловно особље
- г) обезбедење ваздушног саобраћаја
- д) програми мера
- ђ) јавни авио – транспорт

149. Допуни реченицу.

_____ је способност ваздухоплова за безбедан ваздушни саобраћај и њу утврђује Директорат цивилног ваздухопловства.

150. Допуни реченицу.

_____ за јавни авио-превоз дужан је да организује ватрогасно-спасилачку службу на начин који омогућава спасавање живота људи, спасавање материјалних добара и спровођење мера за заштиту од пожара.

151. Допуни реченицу.

Ватрогасна возила и ватрогасна надградња на њима, технички се прегледају у организацији _____, најмање _____.

152. Допуни реченицу.

Аеродром и спортски аеродром се разврставају у ватрогасне категорије од 1 до 10, зависно од _____ и _____.

153. Допуни реченицу.

Вода H₂O се користи за гашење пожара класе _____.

Задаци вредности 3 бода

154. Повежи појмове према захтеву.

На левој страни дате су основне функције ИСАО-а, а на десној њихове дефиниције. На цртици поред функције уписати број одговарајућег објашњења:

ИСАО има три основне функције:

___ АДМИНИСТРАТИВНУ	1.	сва питања око рада организације
___ РЕГУЛАТИВНУ	2.	непосредан рад на конвенцијама или анексима или протоколима
___ СУДСКУ	3.	уколико постоје акти дискриминације између држава или арбитражно решавање спорова између чланица.
-

155. Заокружи нетачне одговоре.

ЈАА:

- а) је организација са пуним правним статусом делује у оквиру Међународне организације цивилног ваздухопловства – ИСАО
 - б) чланство у овој организацији могу да затраже само ваздухопловне власти државе
 - в) која претходно треба да буде члан ЕСАВ-а (European Civil Aviation Conference)
 - г) је једна од 16 агенција Европске Заједнице
 - д) је правни регулаторни орган у оквиру ЕУ
 - ђ) издаје PART стандарде
-

АНЕКС 3 ОБРАСЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Поштовани ученици, ментори и оцењивачи,

Пред вама је документ који садржи радне задатаке и обрасце за оцењивање који ће бити заступљени на матурском практичном раду у оквиру матурског испита за огледни образовни профил **техничар ваздушног саобраћаја за спасавање**. Намењен је за вежбање и припрему за полагање овог дела испита, као и оцењивачима за усвајање примењене методологије оцењивања.

Задаци са пратећим обрасцима за оцењивање су распоређени према компетенцијама које се проверавају на испиту и то сви задаци са ознаком А односе се на компетенцију *Предузимање мере заштите у ванредним ситуацијама*, док задаци означени словом Б одговарају компетенцији *Примењивање одговарајуће процедуре спашавања*.

Сваки радни задатак доноси максимално 100 бодова. Обрасци за оцењивање садрже утврђене елементе, индикаторе оцењивања као и одговарајуће критеријуме процене.

Радни задаци које ће бити реализовани на матурском практичном раду омогућавају проверу оспособљености ученика за обављање конкретних послова за квалификацију за коју су се школовали, као и утврђивање спремности за укључивање у свет рада.

Желимо вам срећан и упешан рад!

Аутори

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-А1
Назив радног задатка	Евакуација путника у случају пожара на мотору ваздухоплова
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Опис процедуре евакуације	10	5	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Уредност радног задатка	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Очекивано време за израду (максималан број бодова 20)

Време израде: _____ минута						
Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 28	макс. 30
Бодови	20	16	12	8	4	0

3.2 Параметри квалитета (максималан број бодова 60)

	тачно	нетачно
Одређена позиције авиона коришћењем кодиране карте	8	0
Уцртана два спасиоца на предњем тобогану	8	0
Уцртана два спасиоца на задњем тобогану	8	0
Уцртане зоне око ваздухоплова	8	0
Уцртан правац евакуације путника	8	0
Уцртан спасиоц са предње стране ваздухоплова између тобогана и границе хазардне и евакуационе зоне	6	0
Уцртан спасиоц са задње стране ваздухоплова између тобогана и границе хазардне и евакуационе зоне	6	0
Попуњена контролна листа	8	0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:

Елементи	1	2	3.1	3.2	Укупно бодова
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-А2
Назив радног задатка	Евакуација путника у случају задимљености путничке кабине
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Опис процедуре евакуације	10	5	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Уредност радног задатка	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Очекивано време за израду (максималан број бодова 20)

Време израде: _____ минута						
Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 28	макс. 30
Бодови	20	16	12	8	4	0

3.2 Параметри квалитета (максималан број бодова 60)

	тачно	нетачно
Одређена позиције авиона коришћењем кодиране карте	8	0
Уцртана два спасиоца на предњем тобогану	5	0
Уцртана два спасиоца на задњем тобогану	5	0
Уцртан један спасиоц код споја труп - лево крило	8	0
Уцртане зоне око ваздухоплова	8	0
Уцртан правац евакуације путника	8	0
Уцртани спасиоци са предње стране ваздухоплова између тобогана и границе хазардне и евакуационе зоне	5	0
Уцртани спасиоци са задње стране ваздухоплова између тобогана и границе хазардне и евакуационе зоне	5	0
Попуњена контролна листа	8	0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:					Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-А3
Назив радног задатка	Пожар на моторима ваздухоплова
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Опис сценарија гашења ватре на целокупном распону крила	10	5	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Уредност радног задатка	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Очекивано време за израду (максималан број бодова 20)

Време израде: _____ минута						
Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 28	макс. 30
Бодови	20	16	12	8	4	0

3.2 Параметри квалитета (максималан број бодова 60)

	тачно	нетачно
Одређена позиције авиона коришћењем кодиране карте	12	0
Уцртан положај командног возила	12	0
Уцртан положај првог пратећег возила	12	0
Уцртан положај другог пратећег возила	12	0
Уцртан ток евакуације путника	12	0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:					Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-А4
Назив радног задатка	Ванредна ситуација: неисправан стајни трап
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Опис процедуре у датој ванредној ситуацији	10	5	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Уредност радног задатка	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Очекивано време за израду (максималан број бодова 20)

Време израде: _____ минута						
Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 28	макс. 30
Бодови	20	16	12	8	4	0

3.2 Параметри квалитета (максималан број бодова 60)

	тачно	нетачно
Одређена позиције авиона коришћењем кодиране карте	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе пре слетања авиона	6	0
Уцртане зоне опасности око авиона	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе у хазардној зони	6	0
Уцртане позиције ватрогасно-спасилачког особља у хазардној зони	6	0
Уцртан правац дејства	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе у евакуационој зони	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе у безбедносној зони	6	0
Уцртан правац удаљавања ватрогасно-спасилачких екипа по извршеном задатку	6	0
Попуњена контролна листа	6	0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:

Елементи	1	2	3.1	3.2	Укупно бодова
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-А5
Назив радног задатка	Ванредна ситуација: пожар у багажнику
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Опис процедуре у датој ванредној ситуацији	10	5	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Уредност радног задатка	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Очекивано време за израду (максималан број бодова 20)

Време израде: _____ минута						
Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 28	макс. 30
Бодови	20	16	12	8	4	0

3.2 Параметри квалитета (максималан број бодова 60)

	тачно	нетачно
Одређена позиције авиона коришћењем кодиране карте	6	0
Попуњена контролна листа	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе пре слетања авиона	6	0
Уцртане зоне опасности око авиона	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе у хазардној зони	6	0
Уцртане позиције ватрогасно-спасилачког особља у хазардној зони	6	0
Уцртан правац дејства	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе у евакуационој зони	6	0
Уцртане позиције возила ватрогасно-спасилачке службе у безбедносној зони	6	0
Уцртан правац удаљавања ватрогасно-спасилачких екипа по извршеном задатку	6	0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:

Елементи	1	2	3.1	3.2	Укупно бодова
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-А6
Назив радног задатка	Ванредна ситуација: просуто гориво
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Опис процедуре у датој ванредној ситуацији	10	5	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Уредност радног задатка	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Очекивано време за израду (максималан број бодова 20)

Време израде: _____ минута						
Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 28	макс. 30
Бодови	20	16	12	8	4	0

3.2 Параметри квалитета (максималан број бодова 60)

	тачно	нетачно
Одређена позиције авиона коришћењем кодиране карте	8	0
Попуњена контролна листа	8	0
Уцртан правац превлачења авиона	8	0
Уцртана позиција на којој ће се предузети радње	8	0
Уцртане позиције ватрогасних возила у хазардној зони	8	0
Уцртане позиције ватрогасно-спасилачког особља у хазардној зони	8	0
Уцртан правац дејства	6	0
Уцртан правац удаљавања ватрогасно-спасилачких екипа по извршеном задатку	6	0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:					Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	
Бодови					

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-Б1
Назив радног задатка	Указивање прве помоћи у случају повреде ока
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Наведен материјал који се користи	3	2	0
Кратак опис поступка израде радног задатка	7	4	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 20)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Изабран материјал који се користи	10	5	0
Примењује хигијенске мере	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Технолошки процес (максималан број бодова 40)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Преглед "од главе до пете"	5	0
Постављање газе	5	0
Превијање	10	0
Постављање повређеног у седећи положај	5	0
Позивање помоћи/ организовање транспорта	5	0
Редослед поступака у збрињавању	10	0

3.2 Очекивано време за израду (максималан број бодова 10)

Време израде: _____ минута

Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 27	макс. 29
Бодови	10	8	6	4	2	0

3.3 Параметри квалитета (максималан број бодова 20)

Изглед превиијеног дела	уредан 10	неуредан 0
Спроведена стандардна комуникација приликом збрињавања	ДА 10	НЕ 0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:						Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	3.3	
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-Б2
Назив радног задатка	Указивање прве помоћи у случају угрожених виталних функција
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Наведен материјал који се користи	3	2	0
Кратак опис поступка израде радног задатка	7	4	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 20)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Спровођење мера личне заштите	10	5	0
Одабирање подлоге на којој се врши КПР	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Технолошки процес (максималан број бодова 40)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Проверавање стања свести	3	0
Проверавање проходности дисајних путева	3	0
Проверавање дисања	3	0
Проверавање пулса	3	0
Позивање хитне помоћи	4	0
Грудне компресије	7	0
Вештачко дисање	7	0
Редослед поступака у збрињавању	10	0

3.2 Очекивано време за израду (максималан број бодова 10)

Време израде: _____ минута

Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 27	макс. 29
Бодови	10	8	6	4	2	0

3.3 Параметри квалитета (максималан број бодова 20)

Фреквенција удувавања ваздуха	ДА 10	НЕ 0
Фреквенција притисака	ДА 10	НЕ 0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:

Елементи	1	2	3.1	3.2	3.3	Укупно бодова
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-БЗ
Назив радног задатка	Указивање прве помоћи у случају повреде стопала
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Наведен материјал који се користи	3	2	0
Кратак опис поступка израде радног задатка	7	4	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 20)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Изабран материјал који се користи	10	5	0
Примењује хигијенске мере	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Технолошки процес (максималан број бодова 40)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Преглед "од главе до пете"	5	0
Уклањање обуће	2	0
Заустављање крварења	5	0
Превизија	8	0
Имобилизација	5	0
Позивање помоћи/ организовање транспорта	5	0
Редослед поступака у збрињавању	10	0

3.2 Очекивано време за израду (максималан број бодова 10)

Време израде: _____ минута

Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 27	макс. 29
Бодови	10	8	6	4	2	0

3.3 Параметри квалитета (максималан број бодова 20)

	уредан	неуредан
Изглед превизијеног дела	10	0
Спроведена стандардна комуникација приликом збрињавања	ДА 10	НЕ 0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:						Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	3.3	
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-Б4
Назив радног задатка	Указивање прве помоћи код опекотина
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Наведен материјал који се користи	3	2	0
Кратак опис поступка израде радног задатка	7	4	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 20)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Изабран материјал који се користи	10	5	0
Примењује хигијенске мере	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Технолошки процес (максималан број бодова 40)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Преглед "од главе до пете"	5	0
Хлађење опекотине	2	0
Уклањање вишка одеће, прстења, сата...	2	0
Постављање фолије за опекотине	4	0
Имобилизација	10	0
Давање напитка	2	0
Позивање помоћи/организовање транспорта	5	0
Редослед поступака у збрињавању	10	0

3.2 Очекивано време за израду (максималан број бодова 10)

Време израде: _____ минута

Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 27	макс. 29
Бодови	10	8	6	4	2	0

3.3 Параметри квалитета (максималан број бодова 20)

Изглед збринутог дела	уредан 10	неуредан 0
Спроведена стандардна комуникација приликом збрињавања	ДА 10	НЕ 0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:

Елементи	1	2	3.1	3.2	3.3	Укупно бодова
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-Б5
Назив радног задатка	Указивање прве помоћи приликом повреде лакта
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Наведен материјал који се користи	3	2	0
Кратак опис поступка израде радног задатка	7	4	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 20)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Изабран материјал који се користи	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Технолошки процес (максималан број бодова 40)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Преглед "од главе до пете"	5	0
Уклањање вишка одеће	5	0
Хладна облога	5	0
Имобилизација	20	0
Позивање помоћи/ организовање транспорта	5	0
Редослед поступака у збрињавању	10	0

3.2 Очекивано време за израду (максималан број бодова 10)

Време израде: _____ минута

Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 27	макс. 29
Бодови	10	8	6	4	2	0

3.3 Параметри квалитета (максималан број бодова 20)

	Уредан	Неуредан
Изглед збринутог дела	10	0
Спроведена стандардна комуникација приликом збрињавања	ДА 10	НЕ 0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:						Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	3.3	
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА НА МАТУРСКОМ ПРАКТИЧНОМ РАДУ

Шифра радног задатка	ТВСС-Б6
Назив радног задатка	Указивање прве помоћи приликом повреде шаке
Назив школе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Образовни профил	Техничар ваздушног саобраћаја за спасавање - оглед
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

1. ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ИЗРАДУ РАДНОГ ЗАДАТКА (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 10)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Наведен материјал који се користи	3	2	0
Кратак опис поступка израде радног задатка	7	4	0

2. УРЕДНОСТ ПРИ РАДУ (заокружити одговарајући број бодова)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ (максималан број бодова 20)	ПОТПУНО	ДЕЛИМИЧНО	НЕМА
Изабран материјал који се користи	10	5	0
Примењује хигијенске мере	10	5	0

3. ИЗРАДА РАДНОГ ЗАДАТКА (уписати време и заокружити одговарајући број бодова)

3.1 Технолошки процес (максималан број бодова 40)

ЕЛЕМЕНТИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Преглед "од главе до пете"	5	0
Заустављање крварења	5	0
Превизија	10	0
Имобилизација	5	0
Позивање помоћи/ организовање транспорта	5	0
Редослед поступака у збрињавању	10	0

3.2 Очекивано време за израду (максималан број бодова 10)

Време израде: _____ минута

Време израде (min)	до 15	до 18	до 21	до 24	до 27	макс. 29
Бодови	10	8	6	4	2	0

3.3 Параметри квалитета (максималан број бодова 20)

Изглед превизијеног дела	уредан 10	неуредан 0
Спроведена стандардна комуникација приликом збрињавања	ДА 10	НЕ 0

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:						Укупно бодова
Елементи	1	2	3.1	3.2	3.3	
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

**АНЕКС 4 ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ
МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА**

ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА У ОКВИРУ МАТУРСКОГ ПРАКТИЧНОГ РАДА

Подаци о школи	
Назив установе	Ваздухопловна академија
Седиште	Београд
Школска година	
Испитни рок	
Датум одржавања испита	

Подаци о ученику	
Име и презиме кандидата	
Образовни профил	техничар ваздушног саобраћаја за спасавање- оглед

Оцена радних задатака на матурском практичном раду						
РАДНИ ЗАДАТАК			Оцене чланова комисије (број бодова)			Просечан број бодова свих чланова комисије $\frac{(1+2+3)}{3}$
ред. број	шифра	назив	Председник	2. члан	3. члан	
1.						
2.						
Укупан број бодова на матурском практичном раду *						

*Збир бодова добијен на две децимале заокружује се на најближи цео број бодова

На матурском практичном раду ученик /ца је постигао /ла _____ () успех.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Председник:

Други члан:

Трећи члан:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
2 радна задатка	
до 100	недовољан (1)
101 – 126	довољан (2)
127 – 150	добар (3)
151 – 174	врло добар (4)
175 – 200	одличан (5)